

Tukholman helmet

RUTH

KVARNSTRÖM-JONES

WSOY

*Grand-hotellin
upeat naiset*

SUOMENTANUT
TAINA HELKAMO

RUTH
KVARNSTRÖM-JONES

*Grand-hotellin
upeat naiset*

SUOMENTANUT TAINA HELKAMO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos

Ruotsinkielinen alkuteos

De fenomenala fruntimren på Grand Hôtel

© Ruth Kvarnström-Jones,

first published by Printz Publishing, Sweden, in 2023.

Published by agreement with Norstedts Agency

Englanninkielisestä alkuperäiskäsikirjoituksesta suomentanut Taina Helkamo

Suomenkielinen laitos © Taina Helkamo ja WSOY 2025

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-50768-1

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

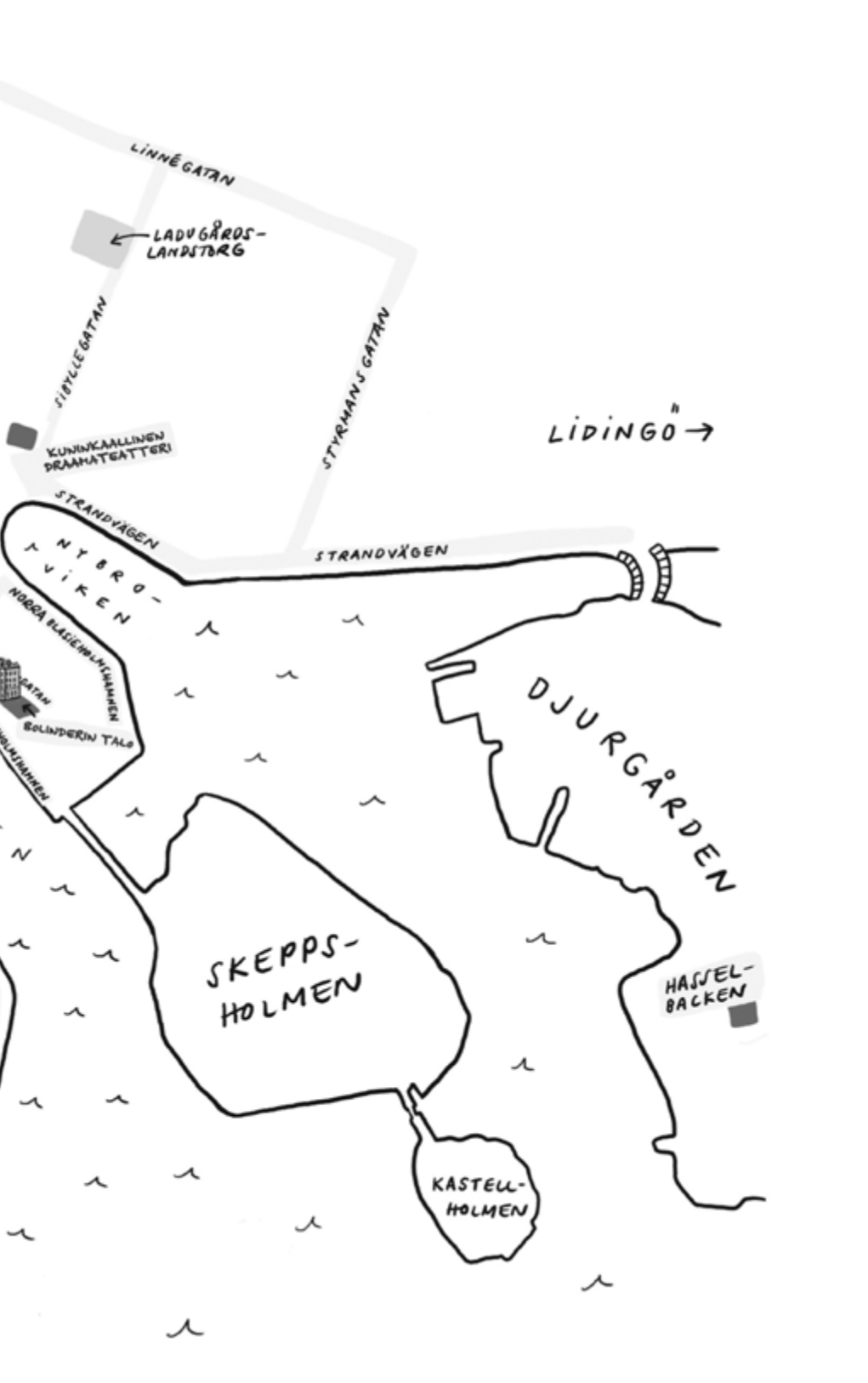
tuotestavastuu@wsoy.fi

*Rakkaalle Maxinelleni. Pysy aina yhtä hurmaavana
ja täynnä elämää kuin Wilhelmina.*

GRAND
HÔTEL

LINNÉGATAN

LADUGÅRDS-LANDSTORGB

SIBYLLEGATAN

STYRMANS GATAN

KUNINKAALLINEN
DRAMMATEATTERI

LIDINGÖ →

STRANDVÄGEN

STRANDVÄGEN

NYBRO-
VIKEN

HOGGÅRAGENHOLMEN
ROLINDERIN TALO

DJURGÅRDEN

SKEPPS-
HOLMEN

HASJEL-
BACKEN

KASTELL-
HOLMEN

Henkilöluettelo

RÄTTVIK, TAALAINMAA

Ekmanin perhe

Karl ja Viveka Ekman

Jon Ekman

Ottilia Ekman

Torun Ekman

Birna Ekman

Victoria Ekman

Anna-serkku

Arvid Blomqvist

GRAND HÔTEL

Hotellin perustajat

Régis ja Caroline Cadier

Skoghin pariskunta

Wilhelmina ja Pehr Skogh

Brita (*Skoghien taloudenhoitaja*)

Johtoryhmän jäsenet

Axel Burman

Algernon Börtzell

luutnantti Ehrenborg

Oscar Holtermann

Ehrenfried von der Lancken

Carl Liljevalch

Ivar Palm

Taloudenhoito

Margareta Andersson

(*pääataloudenhoitaja*)

Beda Johansson

Märta Eriksson

Karolina Nilsson

Hotellin ruoka- ja juomapuoli

Gösta Möller (*hovimestari*)

Sam Samuelsson

(*keittiömestari*)

Charley Löfvander
(*baarimestari*)
Fredrik Nyblaeus
(*kestityspäällikkö*)
Kristian (*baarimikko*)
monsieur Blanc (*sommelier*)

Kantajat ja vastaanotto

Knut Andersson
Edward Hansson

Puutarhuri-floristi

Josef Starck
Maj Starck (*hänen vaimonsa*)

Hallinto

August Svensson

Muut

tohtori Karl Malmsten
komisario Ström

Toivotut vieraat

Sarah Bernhardt (*näyttelijä*)
Elsa Beskow (*kuvittaja*)
Armand Fallières (*Ranskan
presidentti*)
Henning Halleholm
(*teollisuusjohtaja*)
Ellen Key (*naisasianainen*)

Rudyard Kipling (*kirjailija*)
Selma Lagerlöf (*kirjailija*)
Franz Lehár (*säveltäjä*)
Anna Lindhagen (*naisasianainen*)
Elisabet Silfverstjerna
(*bovinainen*)
August Strindberg (*kirjailija*)

Ei-toivottu vieras

Kajsa (*katujen ruusu*)

Kuninkaallisia

kuningatar Josefina
kuningas Oskar II ja
kuningatar Sofia
kuningas Kustaa V ja
kuningatar Viktoria
kruununprinssi Kustaa Aadolf
ja kruununprinsessa Margaret
kuningas Edward VII ja
kuningatar Alexandra
(*Yhdistynyt kuningaskunta*)
keisarinna Eugénie (*Ranska*)
kuningatar Margherita (*Italia*)

Grand Royal

Lotten Rönquist (*kuvataiteilija*)
Ernst Stenhammar (*arkkitehti*)
Carlsson & Löfgren AB (*sisustus*)
Graham Brothers (*hissit*)

Luku 1

Johtoryhmän kokous, Grand Hôtel, Tukholma, 10. joulukuuta 1901

»Hyvät herrat.» Algernon Börtzell, hovi-intendentti ja AB Nya Grand Hotelin puheenjohtaja, naputti edessään olevaa paperia kynänsä kultaisella kärjellä. »On tullut aika ryhtyä toimeen.»

»Toden totta.» Ehrenfried von der Lancken, Tukholman alikäskynhaltija, työnsi kellon takaisin rintataskuunsa. »Nobel-palkintoseremonia alkaa vajaan kolmen tunnin kuluttua. Minulla on vielä asioita hoitamatta, enkä aio myöhästyä.» Hän lausui sanan *aio* painokkaasti korostaen siten päättäväisyyttään. »Oletan, että palkittavilla on hotellissa mukavat oltavat.»

»En ole kuullut muutakaan», Börtzell sanoi. »Kaikissa neljässä sviitissä on ylellinen kalustus ja ensiluokkaiset mukavuudet. Ja ikkunat ovat tietenkin lahden puolelle. Jo näköala itsessään on talviyönäkin melkoinen nähtävyys.» Hän istui omalla paikallaan pähkinäpuisen intarsiakoristellun pöydän päässä ja saattoi nähdä kaari-ikkunan läpi kuninkaanlinnan, joka sijaitisi vastapäisessä Siltojenvälisessä kaupungissa, tai »vanhassakaupungissa», kuten tukholmalaiset nykyään Norrmalmin ja Södermalmin välissä sijaitsevaa saarta nimittivät. »Illalliseksi on käsittäakseni pyyntärintaa, minkä luulisi tekevän vaikutuksen arvovieraisiin.»

Axel Burman, merkittävä sijoittaja ja AB Nya Grand Hotelin suurin osakkeenomistaja, nojautui eteenpäin. »Kertokaahan, Algernon, pitääkö paikkansa, että kuningas vastustaa ajatusta ulkomaalaisten palkitsemisesta?»

Börtzell veti sikarin povitaskustaan ja sytytti sen. »Sanotaan nyt vain, että hänen majesteettinsa innostui asiasta enemmän siinä vaiheessa, kun hänelle oli selitetty juurta jaksain, miten oivallinen tilaisuus tämä on esitellä Ruotsin komeita kulisseeja ja hienoja olosuhteita. Jos tämänpäiväinen tilaisuus on menestys ja Nobel-palkintojen jaosta tulee vuosittainen tapahtuma, Ruotsi ja Nobel ovat taatusti vielä tulevien sukupolvienkin tieteentekijöiden huulilla.»

»Eivät ole, jos me kaikki myöhästymme tänään.» Von der Lancken kätki kärsimättömyytensä huonosti. »Mitä puhuttavaa tässä nyt edes on? Kokoonnuimme tänään siksi, että Grand Hôtel on taloudellisissa vaikeuksissa, ja meidän on tehtävä asialle jotakin. Ettekö te niin viime kokouksessa sanonut, Axel?»

Burman nyökkäsi. »Meillä ei tietenkään ole vielä vuoden 1901 lukuja, mutta perusteellisista uudistuksista huolimatta —»

»Puhumattakaan hirvittävän hintavista —», von der Lancken sanoi väliin. »Ylitimme budjetin miljoonalla kruunulla. Miljoonalla! Pelkkä budjetin ylitys tuli maksamaan yli puolet siitä, mitä Régis Cadier maksoi koko rakennuksesta.»

»Siitä on kolmekymmentä vuotta», Börtzell sanoi.

Von der Lancken katsahti silmälasiansa yli. »Vihjaatteko, että miljoonan kruunun ylimääräiset menot ovat jotenkin ymmärrettävissä? Jopa hyväksyttävissä?»

»Vihjaan, että perusteellisista — ja hirvittävän hintavista — uudistuksista huolimatta tämä hotelli ei ilmeisesti vain kykene tuottamaan voittoa.»

»Kissan viikset.» Von der Lancken sylkäisi sanat suustaan. »Se, ettei voittoa synny, ei johdu tästä upeasta hotellista vaan luutnantti Ehrenborgista. Hän ei saa taloutta tasapainoon. Hotellinjohtajat vaihtuvat, ja nyt on tullut hänen vuoronsa mennä.»

»Kohtuuden nimissä on silti syytä muistaa, että Ehrenborg on ollut täällä vasta hieman yli vuoden, ja on laskettava hänen ansiokseen, että meillä on tänään uusi Peilisalil Nobel-illallisia varten.»

»Peilisalil on arkkitehtien ansiota», Burman korjasi. »Minä olen samaa mieltä Ehrenfriedin kanssa. Luutnantti Ehrenborg ei hallitse sen enempää rahoituspuolta kuin, yllättävää kyllä, henkilökuntaansakaan. Hän saattoi menestyä Alfred Nobelin palveluksessa mutta on osoittanut olevansa liian kokematon johtamaan hotellia.»

Börtzell selvitti kurkkuaan. »Kenties syy on osin meidänkin, kun nimitimme hänet toimitusjohtajaksi alun alkaen. Ehrenborg on kunnan mies. Hänen tasoiselleen miekkoselle pitää tarjota jokin vaihtoehtoinen pesti.»

»Lienette oikeassa, mutta nyt meidän on keskityttävä hotelliin. Tarvitsemme taloon tiukempaa kuria.» Burman kieritteli viiksenkärkeä sormissaan.

Von der Lancken heilutti paksua sormiaan, niin että lampunvalon heijastukset saivat hänen sinettisormuksensa välkehtimään. »Emmekös me puhuneet rouva Skoghistä? Tässä maassa on useita menestyviä naisten johtamia yrityksiä, joista tuo kelpo nainen johtaa henkilökohtaisesti kolmea. Hän on johtanut hotelleja kaksikymmentäviisi vuotta. Miksi ei Grand Hôtelia? Viimeaikaiset kokemuksemme mielessä pitäen ehdotan, että tarjoamme rouva Skoghille aluksi hotellinjohtajan paikkaa. Ja mikäli ensimmäinen vuosi sujuu toiveidemme mukaan, ylenämme hänet toimitusjohtajaksi.»

Burman sanoi: »Hän on varsinaisen korppikotkan maineessa.»

Von der Lancken nyökkäsi yhtyäkseen Burmanin näkemykseen. »Kuten jokainen nainen, joka ei suhtaudu kevyesti sen enempää typeryyteen kuin niskoitteluunkaan. Toisaalta olen kuullut, että hän osaa olla myös perin hurmaava ja on kiistatta pystyvämpi kuin suurin osa ihmisistä. Näittehän te, miten hän huolehti ulkomaalaisten vieraiden majoitusjärjestelyistä Tukholman maailmannäyttelyn aikaan viisi vuotta sitten. Hän vuokrasi, varusti ja kalusti asianmukaisesti ykskantaan kuusi kokonaista rakennusta Strandvägeniltä koko tapahtuman ajaksi ja pysyi vieläpä budjetissa. On syytä tunnustaa, että hän on osaava tekijä joka suhteessa. Hän kykenee päättämään miehen lompakon paksuuden vilkaisemalla tätä silmiin, tai niin ainakin sanotaan. Ja hän on naimisissa täällä Tukholmassa toimivan maineikkaan viinikauppiaan kanssa. Hän on täsmälleen sitä, mitä me tarvitsemme.»

Börtzell puhalsi ulos keuhkollisen sikarinsavua. »Hänellä on toden totta kokemusta, tarmoa ja mielikuvitusta kääntää tämän laivan kurssi.»

»Kuulemma jopa kuningas kuuntelee hänen näkemyksiään», Burman sanoi.

»Hänen majesteettinsa on ainakin myöntänyt rouva Skoghille Vasa-mitalin», Börtzell sanoi. »Vieläpä kultaisen.»

Burmanin kasvoilta näki, että tieto teki häneen vaikutuksen. »Se olisi erinomainen avu meidänkin kannaltamme. Hotelli on käytännössä kuninkaanlinnan lisärakennus.»

»Tosin linnasta on paremmat näkymät. Hotelli on kauempi.» Börtzell hörähti omalle sukkeluudelleen ja yskähti päälle. »Ja mitä kuninkaan huomioon tulee, niin on minullakin häneen hiven vaikutusvaltaa.»

»Enemmän kuin Elisabet Silfverstjernalla?» kysyi von der Lancken juonikkaasti.

Börtzellin kasvoille tuli pohdiskeleva ilme. »Siinäpä toden totta mamselli, jolla on jalka molemmin puolin lahtea. Sen enempää kuninkaanlinnassa kuin tässä hotellissakaan ei pääse tapahtumaan juuri mitään, mistä hän ei jotakin tietäisi. Ja hän on käsittääkseni hyvää pataa rouva Skoghin kanssa, omanlaisensa meriitti sekin. Ei ole mitään jalompaa kuin kaksi naista, jotka puhaltavat yhteen hiileen. Minä äänestän rouva Skoghia.»

»Ja minä», sanoi Burman.

»Kas niin, hyvät herrat», Börtzell sanoi. »Kun kerran olemme kaikki yhtä mieltä, kirjoitan Wilhelmina Skoghille ja kutsun hänet uudeksi hotellinjohtajaksemme.»

»Uskonpa, että hän tarttuu tilaisuuteen sen enempiä empiä mättä», von der Lancken sanoi. »Miksi ei tarttuisi?»

Luku 2

Tammikuu 1902

Wilhelmina Skogh makasi nukkuvan miehensä kainalossa. Styrmansgatan 1:n makuuhuoneen ikkunan ulkopuolella tammikuun tuuli ulvoi varhaisaamun pimeydessä. Talvipäivän aurinko ei nousisi vielä kolmeen tuntiin, ja siihen mennessä hän olisi jo taittamassa pitkää paluumatkaa Storvikiin, mutta nyt hänellä oli sekä aikaa että harvinainen hiljainen hetki pohdiskella.

Wilhelmina veti viltin lähemmäksi leukaansa. Niin paljon kuin hän rakastikin silkin tuntua ihollaan ja nautti satiinihelmojen hipoessa sukkaaan, villan pehmeä mukavuus tulisi aina olemaan hänen ensirakkautensa. Pieni pala kotia. Fårö, lammasaari Gotlannista pohjoiseen. Hän oli kulkenut pitkän matkan kuluneiden neljäkymmenen vuoden aikana. Opettajan tytär Itämerellä sijaitsevalta piskuiselta saarelta oli hankkiutunut Tukholmaan, Gävleen, Storvikiin, Rättvikiin, Bollnäsiin – ja nytkö edessä olisi paluu Tukholman Grand Hôteliin?

Grand Hôtel. Pohjois-Euroopan hienoin hotelli. Jalokivi Tukholman kruunussa. Hän oli saanut todeta sen omin silmin työskennellessään siellä vuoden ajan, kun hotelli ensimmäisen kerran avattiin vuonna 1874. Hän hymyili pimeässä. Régis Cadier ei ollut säästellyt kuluissa. Paikan ylellisyys heijastui

jokaisesta kiillotetusta marmoripinnasta ja parketista, roikkui kristallikruunuina jokaisesta koristeellisesta katosta ja oli aseteltu houkuttelevaksi täydellisyydeksi joka ikiselle luuposliinilautaselle. Jopa vieraita kypälät ojossa vastaanottaneet täytetyt karhut, jotka – se myönnettäköön – eivät olleet kaikkien mieleen, olivat epäilemättä lisänneet paikan vaikuttavuutta ja näyttävyyttä. Tunnelma huokui vaurautta ja palvelu oli moitteetonta. Tai oli ainakin ollut. Wilhelmina Skogh kurtisti kulmiaan. Henkilökunta sai Tukholman mittapuulla hyvää palkkaa. Miksei se ollut huolissaan työpaikkojensa pysyvyydestä?

»Mina?» Pehr Skoghin ääni keskeytti hänen ajatuksensa. »Eikö sinua nukuta?» Pehr kääntyi sytyttääkseen sängyn vieressä olevan lampun, joka langetti kotoisan hehkun ikkunan puolelle huonetta, missä viininpunaiset samettiverhot sulkivat pimeyden ulos.

Hän kääntyi vaimonsa puoleen. Wilhelmina kääntyi lähemmäksi miestään. »Ruumiini on kai liian tottunut heräämään aikaisin. Ja kun sitten aloin mietiskellä –» Hän taputti miehensä käsivartta. »Tiedäthän sinä, miten siinä käy.»

»Grand Hôtelia.» Se oli toteamus, ei kysymys.

»Niin. Pohdiskelin, miten niin yllellinen hotelli, joka sijaitsee eittämättä Tukholman hienoimmalla paikalla, voi tehdä tapiota. Se arvoitus on valvottanut minua siitä saakka, kun sain Börtzellin kirjeen.»

»Oletko päätenyt jonkinlaiseen lopputulemaan?»

»Itse asiassa olen.» Wilhelmina Skogh nousi istumaan ja työnsi tyynyn selkensä ja sängynpäädyn väliin.

Pehr seurasi esimerkkiä. »Kerrohan sitten.»

»Grand Hôtel on vasta sijoittanut huomattavan määrän aikaa ja rahaa julkisivun uusimiseen, uuden kerroksen rakentamiseen, vanhan juhlasalin muuntamiseen Peilisaliksi ja koko

sisääntulokerroksen uudelleen sisustamiseen. Taloon on rakennettu jopa uusi keittiö, jossa on kaksi Bolinderin liettä.» Wilhelmina heitti kätensä ilmaan. »Ja kaikki nuo kulut sen päälle kuinka paljon tappiota hotellin sulkeminen kahdeksi vuodeksi tuotti.»

»Sinullahan on tapana sanoa, että on sijoitettava kruunu tienatakseen kolme.»

»Mutta se on sijoitettava viisaasti», Wilhelmina sanoi. »Eihän viiniinkään sijoiteta vain siksi, että pullossa on kaunis etiketti. Sen on myös oltava riittävän laadukasta, jotta se ansaitsee paikkansa listalla.»

»Aivan, mutta kai ylimääräinen kerros sentään lisää liikevaihtoa? Ja sanomalehdissä on ihailtu kovasti sekä uutta pääsisäänkäyntiä että Peilisalialia.»

Wilhelmina nyökkäsi. »Siinähan arvoitus juuri onkin. Mutta kun kävin hotellilla eilen, huomasin monta epäjohtonmukaista ja suorastaan epäsuotuisaa seikkaa. Uusi kerros on toki mainio lisä, mutta ei yksikään hotelli, saati sitten Grand Hôtelin mittaluokan yritys, joka sijaitsee majapaikkoja ja ravintoloita kuhisevassa kaupungissa, pärjää pelkkien yövieraiden varassa. Tarvitsemme myös juovia ja syöviä asiakkaita, olivat he sitten omia vieraitamme tai poikkeavat sisälle kadulta. Ja sitä paitsi», hän lämpeni omalle asialleen ajatustensa kristallisoituessa konkreettiseksi johtopäätöksiksi, »Grand Hôtelin uusi ravintolasali on kertakaikkisen hurmaava. Joku on käyttänyt viljalti aikaa ja rahaa sen hienostuneeseen mahonkipanelointiin, puhumattaakaan silmin nähden hintavasta siniharmaasta matosta ja siihen sointuvista tuoleista sekä kaikista niistä sähkölampuin varustetuista kristalli- ja pronssikruunuista. Mutta Pelle, sali oli käytännössä tyhjä. Ja samoin oli amerikkalainen baari. Eihän sellainen käy.»

»Mitä sinä siis ehdottaisit?»

»Minä ehdottaisin ylimääräistä pientä sisäänkäyntiä, jonka kautta tukholmalaiset pääsevät sisään ja ulos ilman, että heidän on kuljettava hotelliaulan kautta. Baareista ja ravintoloista on tehtävä osa kaupungin omaa tarjontaa. Harmi, että Gropenbaarista luovuttiin. Se oli Régis Cadierin aikoihin teatteriväen lempipaikka. Se veti aivan omanlaistaan joukkoa, ja samoin teki Porslinskaféet. Ei kukaan piitannut tuon taivaallista siitä, että ne sattuivat sijaitsemaan Grand Hôtelin kellarissa. Päinvastoin minusta tuntuu, että sijainti hieman piilossa vain lisäsi niiden tunnelmaa ja viehätystä. Ja sitten on vielä biljardihuone.»

»Biljardihuone?» Pehrin silmät laajenivat. »Biljardihuonehan siellä on ollut aina, siinä kahvilan vieressä.»

»Niin on, mutta nyt koko alue on varattu posti-, sähkö- ja puhelinpalvelujen odotushuoneeksi. Ja biljardihuone on siirretty yläkertaan, mistä on näkymä lahdelle. Näkymä lahdelle! Yksi maailman hienoimmista näköaloista. Onko kukaan koskaan kuullut herrasmiehestä, joka keskeyttää keppinsä kalkitsemisen kysyäksään: *Eikö vain olekin verraton näköala?* Tuhlata nyt sillä tavalla niin mittaamattoman arvokas valtti.» Wilhelmina levitelti käsiään. »Ja kuri on leväperäistä. Tarjoilija läikytti tipan kahvia pöytäliinalle. Eikä anteeksi pyytävää sanaa. Jos sellaista olisi sattunut jossakin minun hotelleistani, hän olisi päätynyt viikoksi kuuraamaan kattiloita. Ja olen varma, että haistoin vastaanottovirkailijan hengityksessä alkoholia. Jos sellaista olisi sattunut jossakin minun hotelleistani, hän olisi saanut lähtöpassin ja sassiin.»

Pehr katseli vaimoaan huvittuneen ihailevasti. »Sitä minä en epäile. Mutta nyt kun olet selvittänyt, missä ongelma on, miksi sinä yhä emmit? Olet puhunut siitä hotellista lämpimästi niin kauan kuin olen sinut tuntenut. Kuinka usein oletkaan sanonut: *Jos minä johtaisin Grand Hôtelia, minä* —»

»Niin, mutta on otettava huomioon kaksi keskeistä seikkaa. Ensimmäinen on se, että omistan kolme hyvin tuottavaa hotellia, jotka pitävät minut aivan riittävän kiireisenä. Kuka niitä johtaa, jos minä siirryn Tukholmaan? Nimitäkö niihin johtajat vai pitäisikö meidän myydä ne?»

»Ei missään nimessä myydä. Hotellien arvo ja tuottavuus kasvavat entisestään, kun rautatieliikenne lisääntyy. Storvik, Rättvik ja Bollnäs ovat kaikki strategisia sijainteja. Älä koskaan myy niitä, Mina. Ne ovat aina luotettava tulonlähde, pesämuna sen varalle, kun olemme vanhoja. Mikä se toinen harkittava seikka oli?»

»Grand Hôtel itsessään. Henkilökunnan kurinpidon lisäksi yksikään sen muista ongelmista ei ole ratkaistavissa johtajan vaihdoksella. Minäkään en ole mikään taikuri.» Wilhelmina kohautti hartioitaan turhia kainostelematta. »Ei, hotelli tarvitsee lisää uudistuksia, jotta tuottavuus ja tulot saadaan nousuun, ja jos tuottavuus lisääntyy, kaksi uutuuttaan kiiltävää Bolinderin liettä osoittautuvat liian tehottomiksi. Mitä minun siis pitäisi tehdä?»

»Kirjoita Börtzellille ja kerro hänelle täsmälleen sama, minkä kerroit juuri minulle. Jos he sinut riittävän kovasti haluavat, he kuuntelevat ja neuvottelevat. Ja jos minulla on onnea, saan herätä vaimoni vierestä hieman useammin.»

Wilhelmina kohotti kasvonsa suudellakseen miestään. »Meidän pitäisi asua hotellissa. Lisa Silfverstjerna asuu siellä ja on oikein tyytyväinen.»

»Epäilemättä. Kuten sanoit, siinä hotellissa on jotain hyvin erityistä.»

Wilhelmina huokasi. »Entä jos Börtzell kieltäytyy neuvottelemasta?»

»Sitten jätät asian sikseen, kultaseni. Mutta uskon, että he tarvitsevat sinua enemmän kuin sinä heitä.»

»Niin, mutta minä tekisinkin kaiken hotellin vuoksi, en heidän vuokseen. Siinä vanhassa talossa on jotain aivan vastustamatonta. Olen yöpynyt lukuisissa hienoissa hotelleissa Lontoossa, Pariisissa ja Berliinissä, mutta yksikään niistä ei vedä vertoja Tukholman Grand Hôtelille.» Wilhelminan piirteet pehmenivät lampunvalossa. »Minun on saatava tukholmalaiset tuntemaan samoin.»

Käytävästä heidän huoneensa ulkopuolelta kantautui askelia. »Brita on hereillä. Kellon täytyy olla yli kuusi. Sanon hänelle, ettei laita minulle kummoista aamiaista. Minulla ei ole aikaa.» Wilhelmina heitti peitot sivuun ja sujautti jalkansa sängyn vieressä odottaviin lampaannahkatossuihin. »Mutta teen kuten ehdotat ja kirjoitan Börtzellille.» Hän kääntyi hymyilemään Pehrille. »Mitä tekisinkään ilman sinua?»

Pehr hymähti. »Tekisit kuten sinä aina teet, kultaseni: kuten parhaaksi näet.»

*”Hurmaava kertomus naisista,
jotka pystyvät mihin vain.”*

M - M A G A S I N

Eletään vuotta 1901. Tukholma on muutoksen tilassa. Rannalla vastapäätä kuninkaanlinnaa seisoo komea Grand Hôtel, jossa valmistaudutaan ensimmäisiin Nobel-illallisiin. Hotellin johdolla on kuitenkin ongelma: rahat ovat miltei lopussa. Apuun haetaan rouva Wilhelmina Skogh, kunnianhimoinen ja tarmokas johtaja, joka uskoo terveen järjen ja ututteran työnteon voimaan.

Upea tukholmalainen maamerkki täytyy pelastaa. Työhön tarttuu joukko ahkeria naisia, joiden vankkumattomat ystävyys-suhteet ja uudistustahto saavat vastaansa penseiden herrasmiesten ja karkeiden työtovereiden armadan. Mitä tapahtuu ahdinkoon ajautuneelle hotellille, jossa vierailevat kuninkaallisetkin?

**Historiallisen
Tukholman helmet -sarjan
ensimmäinen osa.**

	
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-50768-1